

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสุนันต์หา แซ่บู้

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๐๙/๒ หมู่ที่ ๑๗ ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๓๘๐๙๑๔ Facebook-..... Line-.....

เกิด พ.ศ.๒๕๐๔ ปัจจุบันอายุ ๖๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ไม่ได้ศึกษา

สถาบันการศึกษา -

คณะ/สาขาวิชา -

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๓๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก.หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ชาจีนอินทรีย์

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. แปลงผลิตชาอู่หลงที่ได้รับรองมาตรฐานอินทรีย์ จากกรมวิชาการเกษตร

๒. แปลงปลูกไม้ผลผสมผสาน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๗ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตชาอินทรีย์ และกระบวนการแปรรูปผลผลิตชาอินทรีย์

ฐานนี้มีการดำเนินโดยมีหน่วยงานภาคีที่มาเข้าร่วม คือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเชียงราย (วาวี) กรมวิชาการเกษตร และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอแม่ฟ้าหลวง โดยการถ่ายทอดความรู้ คือ ประธาน ศพก. ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการผลิตชา มากกว่า ๒๕ ปี โดยฐานนี้จะเน้นการผลิตชาอินทรีย์ ตั้งแต่การเตรียมแปลงปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว รวมถึงการแปรรูปชาอินทรีย์ที่มีความประณีต โดยใช้ประสบการณ์ในการรับรู้กลิ่นของชา ให้ได้ชาอินทรีย์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ จนลูกค้าติดใจ โดยขั้นตอนการผลิตมีดังนี้

การผลิตชาอินทรีย์ในแปลงเรียนรู้

การแปรรูปชาอินทรีย์ในโรงงาน และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การปลูกไม้ผลสร้างรายได้เสริม

ฐานเรียนรู้การปลูกไม้ผลนี้ จะแนะนำในการปลูกไม้ผลผสมผสาน ได้แก่ ทุเรียน มังคุด อะโวคาโด ลองกอง ซึ่งมีการปลูกแบบอินทรีย์ ในพื้นที่แปลงเรียนรู้ เป็นการเสริมรายได้ในช่วงที่ไม่ได้เก็บชา และเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจในการผลิตไม้ผลอินทรีย์ร่วมกับชาจีน

ตัวอย่างไม้ผลในฐานเรียนรู้

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และการตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น

การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และการตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น โดย กรมพัฒนาที่ดิน มีการให้บริการวิเคราะห์ดิน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยสั่งตัด เป็นต้น และการให้คำแนะนำในการผสมปุ๋ยใช้เอง นอกจากนี้ทาง ศพก. มีแนวคิดในการจัดทำจุดผลิตปุ๋ยหมักจากวัสดุทางการเกษตรเพื่อนำมาใช้ในสวนชาของกลุ่มสมาชิก ฐานนี้มีการดำเนินการโดยหน่วยงานภาคีที่มาเข้าร่วม คือ สถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย กรมพัฒนาที่ดิน

การผลิตน้ำหมักปลาใช้ในแปลง

การผลิตปุ๋ยหมัก

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อกำจัดศัตรูพืช

การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อกำจัดศัตรูพืช ได้อบรมการทำสารชีวภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย และเชื้อราเมตาไรเซียม ฐานนี้มีการดำเนินการโดยมีหน่วยงานภาคีที่มาเข้าร่วม คือ หน่วยอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย โดยดำเนินการร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ฟ้าหลวง กรมส่งเสริมการเกษตร

อบรมกลุ่มเกษตรกรในการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อกำจัดศัตรูพืช

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การเลี้ยงไก่พื้นเมือง/ไก่กระดุกดำ

การเลี้ยงไก่พื้นเมือง/ไก่กระดุกดำ เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงและการดูแลที่เหมาะสม ให้ได้ไก่ที่มีคุณภาพ สามารถนำมาบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นรายได้เสริมให้กับครัวเรือน ฐานนี้มีการดำเนินการโดยหน่วยงานภาคีที่มาเข้าร่วม คือ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่ฟ้าหลวง กรมปศุสัตว์

ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การผลิตปุ๋ยมูลไส้เดือน

การผลิตปุ๋ยมูลไส้เดือนนี้ เพื่อไว้ในแปลงชาอินทรีย์ เป็นการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตของชาอินทรีย์ เพราะในมูลไส้เดือนมีธาตุอาหารที่สามารถทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีได้ ซึ่งเหมาะกับพืชที่ปลูกแบบระบบอินทรีย์ โดยทางศูนย์จะใช้มูลขี้วัวเป็นอาหารให้กับไส้เดือนดินที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรที่สูงเชียงราย

มูลวัวเตรียมไว้เลี้ยงไส้เดือนดิน

ผลผลิตจากมูลไส้เดือนดิน

ฐานเรียนรู้ที่ ๗ การเลี้ยงผึ้งโพรงเพื่อเพิ่มผลผลิตพืช และเสริมอาชีพ

ในพื้นที่แปลงเรียนรู้ไม้ผล ก็จะมีการเลี้ยงผึ้งโพรงเพื่อช่วยในการผสมเกสร ในแปลงไม้ผล ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น และยังได้ผลผลิตเป็นน้ำผึ้งโพรงจำหน่าย โดยกิจกรรมเลี้ยงผึ้งโพรงนี้ได้มีกลุ่มแปลงใหญ่ผึ้งโพรงแม่ฟ้าหลวง มาช่วยเป็นพี่เลี้ยงดูแลการผลิต และการจำหน่ายผลผลิตด้วย

จุดเลี้ยงผึ้งโพรงในแปลงเรียนรู้

น้ำผึ้งโพรงที่จำหน่าย

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๖ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต
- การจัดทำมาตรฐานการผลิตตามหลัก GAP และมาตรฐานอินทรีย์
- การจัดการด้านการตลาด
- การแปรรูปตามมาตรฐานการผลิต GMP และมาตรฐาน ออย.
- การเพิ่มมูลค่าผลผลิต โดยการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร(ชา)
- การจัดการ โรคและแมลงศัตรูพืช โดยการใช้สารชีวภัณฑ์

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- เศรษฐกิจพอเพียง
- เกษตรทฤษฎีใหม่
- เกษตรผสมผสาน
- การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- องค์การเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน แผนธุรกิจ
- อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ (การเลี้ยงผึ้งโพรง)
- หลักสูตรอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การผลิตชาอินทรีย์ และกระบวนการแปรรูปผลผลิตชาอินทรีย์

วัตถุประสงค์

เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตชาอินทรีย์ และการแปรรูปชาอินทรีย์ ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานอินทรีย์ และองค์กรอาหารและยา ซึ่งผู้ที่สนใจมาศึกษาดูงานจะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี

เนื้อหาวิชาโดยสรุป

๑. การเก็บชาจีน(อู่หลงเบอร์ 12, 17)

- ต้นชามีอายุได้ประมาณ 3-4 ปี จะเริ่มให้ผลผลิตและสามารถเก็บยอดใบชาเพื่อส่งเข้าโรงงานได้
- การเก็บยอดชาด้วยมือ (hand plucking) เป็นวิธีที่ให้ผลผลิตยอดชาสดที่มีคุณภาพดีที่สุด
- ลักษณะที่เหมาะสมต่อการเก็บเกี่ยว คือ ยอดชาที่มี 1 ยอดที่ยังไม่คลี่กับใบที่ต่ำลงมา 2 ใบ
- การเก็บยอดชาในลักษณะ 1 ยอด 2 ใบนี้ถือได้ว่าเป็นยอดใบชาที่มีคุณภาพที่สุด เหมาะสมต่อการนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชาใบแห้ง

๒. ขั้นตอนการแปรรูปชาอู่หลง

- ยอดชาสด (1 ยอด 2 ใบ) ผึ่งแดดจนยอดชาเริ่มเหี่ยว (เวลา 25 นาที) ผึ่งในร่ม
- ประมาณ 18 ชั่วโมง → เขย่าด้วยเครื่องเขย่าชาทุก 2 ชั่วโมง → คั่วด้วยกระทะหรือเครื่องคั่วอุณหภูมิสูง 280 - 300 °c เวลา 3 - 5 นาที
- นวดชา 2 ครั้ง ครั้งแรกนาน 6 - 7 นาที ครั้งที่ 2 นาน 3 - 4 นาที → สางชา
- อบแห้งครั้งแรก → ขึ้นรูปชา → อบแห้งซ้ำ อุณหภูมิ 90 - 100 °c → คัดแยก → บรรจุ

วิธีการถ่ายทอดความรู้

๑. การบรรยาย: โดยเกษตรกรต้นแบบ และเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF)
๒. การฝึกปฏิบัติ: ฝึกปฏิบัติจริงในการเก็บชา การแปรรูปชา
๓. การสาธิต: การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในกระบวนการแปรรูปชาจีน
๔. การศึกษาดูงาน: เยี่ยมชมแปลงเรียนรู้, โรงงานแปรรูปชา และร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นรูปธรรม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด) - ไม่มี -

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แบบแผนฯ)

ศพก.อำเภอแม่ฟ้าหลวง ได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.(แผนราย ศพก.) โดยผ่านเวทีการประชุมคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอเป็นประจำทุกปี จำนวน ๔ ครั้ง ซึ่งมีหน่วยงานบูรณาการต่างๆ เข้าร่วมในการจัดทำแผนด้วย ทั้งนี้การจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนา ศพก. นั้น อยู่ภายใต้กรอบการวิเคราะห์ศักยภาพของ ศพก. การกำหนดหลักยุทธการเรียนรู้ การพัฒนาฐานเรียนรู้ การพัฒนาแปลงเรียนรู้ และการพัฒนาพื้นที่บริเวณศูนย์ฯและสิ่งอำนวยความสะดวกในศพก. โดยร่วมกับหน่วยงานบูรณาการ ดังนี้

- โครงการพัฒนาอ้อยตุง(พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
- แปลงใหญ่ชาววิสาหกิจชุมชนสวนชาอ้อยตุง ตำบลแม่ฟ้าหลวง
- แปลงใหญ่ผึ่งโพรงแม่ฟ้าหลวง ตำบลแม่ฟ้าหลวง
- แปลงใหญ่อาโวคาได้ ตำบลแม่สลองนอก
- แปลงใหญ่กาแฟอร่าบีก้า ตำบลแม่สลองใน
- แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปชาอัสสัมปายาง ตำบลแม่ฟ้าหลวง
- แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนชาน้ำมันปางมะหัน ๙๖๑ตำบลเทอดไทย
- แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนชาน้ำมันปุนะ ๙๖๓ ตำบลเทอดไทย
- แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกกาแฟบ้านอาไ้ ตำบลแม่สลองใน
- แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนรักษาลุ่มน้ำคำ ตำบลเทอดไทย
- ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่สลองนอก
- ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน(ศดปช.) หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่ฟ้าหลวง
- ศพก.เครือข่าย ตำบลแม่สลองนอก (แปลงเรียนรู้พัฒนาที่ดิน) หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่สลองนอก
- ศพก.เครือข่าย ตำบลแม่สลองใน (ศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตชา) หมู่ที่ ๒๐ ตำบลแม่สลองใน
- ศพก.เครือข่าย ตำบลแม่สลองใน (ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว) หมู่ที่ ๒๗ ตำบลแม่สลองใน
- ศพก.เครือข่าย ตำบลแม่สลองใน (ศูนย์เรียนรู้ด้านไผ่) หมู่ที่ ๗ ตำบลแม่สลองใน
- ศพก.เครือข่าย ตำบลแม่สลองใน (ศูนย์เรียนรู้ด้านกาแฟ) หมู่ที่ ๑๘ ตำบลแม่สลองใน
- ศูนย์ ศจช.อำเภอแม่ฟ้าหลวง(เครือข่าย) หมู่ที่ ๑๒ ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง
- หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายสุนันต์หา แซ่บู อายุ ๖๔ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๐๙/๒ หมู่ที่ ๑๗ ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เดิมมีการปลูกชาเพื่อส่งผลผลิตให้กับทางโรงงานเพื่อแปรรูปเพียงอย่างเดียว และส่งผลผลิตบางส่วนให้กับโครงการพัฒนาตอยตุง ซึ่งมองแล้วว่าเราควรจัดตั้งโรงงานเองเพื่อเพิ่มโอกาสในการจำหน่ายให้เกษตรกรในพื้นที่ ต่อมาได้มีการจัดตั้งโรงงานแปรรูปผลผลิตชาขึ้นเอง โดยรับซื้อผลผลิต จากเกษตรกรผู้ผลิตชาในพื้นที่และนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชา (เครื่องดื่มสุขภาพ) ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๔๘ กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตชาได้มีการรวมตัวเป็นกลุ่มสหกรณ์ชา มีสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ชาเป็นเกษตรกรผู้ปลูกชาในพื้นที่ตำบลแม่ฟ้าหลวง และในตำบลอื่นๆในพื้นที่อำเภอแม่ฟ้าหลวง เป็นบางส่วน โดยมีสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงรายเข้ามาให้คำแนะนำในเรื่องการบริหารกลุ่ม การตั้งกลุ่มสหกรณ์เพื่อเป็นแหล่งรวบรวม ผลผลิตชาในพื้นที่และนำมาแปรรูปลงในบรรจุภัณฑ์ จัดจำหน่ายสู่ท้องตลาด และได้ดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน กับสำนักงานเกษตรกรอำเภอแม่ฟ้าหลวง และได้รับการอนุมัติเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๘ โดยใช้ชื่อ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสวนชาตอยตุง ในปี ๒๕๕๗ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบายเรื่องการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนและ เห็นว่ากลุ่มนี้มีความเข้มแข็ง จึงเลือกที่นี่เป็น ศพก. เริ่มต้นมีสมาชิก ๑๐ ราย โดยได้มีการวิเคราะห์คน พื้นที่ สินค้า เพื่อวางแผนพัฒนาการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอแม่ฟ้าหลวง ต่อมาในปี ๒๕๕๙ ได้มีโครงการศาลาเรียนรู้ ศพก. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อให้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีความพร้อมในการจัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้/การเรียนรู้แก่เกษตรกรในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัจจุบันการผลิตชาจีนคุณภาพเริ่มหายไปจากพื้นที่ตำบลแม่ฟ้าหลวง เนื่องจากกระบวนการผลิตที่ซับซ้อน และคืบเก็บชาคุณภาพเริ่มหายไป แต่กลุ่มยังยึดหลักการผลิตชาอย่างยั่งยืน ได้มาตรฐานอินทรีย์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการแปรรูปที่ใช้เครื่องมือที่ทันสมัยมาร่วมในกระบวนการผลิตด้วย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การนำนวัตกรรมการผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ แบบไม่พลิกกลับกอง “สูตรวิศวกรรมแม่โจ้ ๑” ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มาใช้ในการผลิตปุ๋ย ซึ่งสามารถช่วยให้กลุ่มประหยัดแรงงานในการจัดการกองปุ๋ยได้เป็นอย่างดี เพราะไม่ต้องคอยมากลับกอง ซึ่งปุ๋ยที่ได้ก็สามารถนำไปใช้ในแปลงผลิตพืชอินทรีย์ได้ด้วย

สมาชิกดำเนินการทำปุ๋ยหมัก

ขยายผลให้กลุ่มแปลงใหญ่ชาอัสสัมศึกษาดูงาน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน
การนำ BCG Model มาใช้ใน ศพก.

๑. Bio-Economy

- การใช้พันธุ์พืชที่ดี เหมาะสมกับพื้นที่ ตรงตามความต้องการของตลาด ซึ่ง การผลิตชาอินทรีย์ นี้เป็นสายพันธุ์ที่ได้รับรองเป็นพืช GI ทั้งนี้ในแปลงเรียนรู้ยังมีการปลูกพืชผสมผสาน ช่วยลดความเสี่ยงทางการตลาดด้วย

- มีการสร้างแบรนด์เป็นของตัวเอง โดยใช้ชื่อว่า สวนชาดอยตุง

- มีการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ เป็น ชาคอมบูชะ

๒. Circular Economy มีการทำปุ๋ยจากเศษวัสดุเหลือใช้ คือการนำฟางข้าว เศษใบไม้ มาทำปุ๋ยหมักใช้เอง เพื่อเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน การทำน้ำหมักจากเศษพืชเศษอาหาร นำมาใช้กับแปลงชาอินทรีย์ และไม้ผลภายในแปลงเรียนรู้

๓. Green Economy ลดการใช้สารเคมี ใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี การกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีธรรมชาติ ไม่กระทบกับสิ่งแวดล้อม

การผลิตสารชีวภัณฑ์ กำจัดศัตรูพืชภายในแปลง

การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด) ใช้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)

ขั้นตอน

๑. ตรวจสอบสภาพเสมอ โดยสำรวจโรคและแมลงทุกสัปดาห์
๒. เมื่อพบการระบาดของศัตรูพืชใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อไตรโคเดอร์มาป้องกันกำจัดเชื้อรา ในแปลงชาและไม้ผล
๓. ใช้วิธีกล เช่น กับดักแมลง, ป้องกันแมลงศัตรูพืชในแปลง
๔. อนุรักษ์แมลงศัตรูธรรมชาติ
๕. ใช้น้ำหมักชีวภาพช่วยในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชา และไม้ผล

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ชาจีน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๖-๐-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)ทุเรียน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๓-๐-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลานิล..... จำนวน.....๑.....(บ่อ)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)ไก่พื้นเมือง.....จำนวน.....๑๐๐..... (ตัว)

๓.๒)ผึ้งโพรง.....จำนวน.....๑๐.....(รัง)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)ไส้เดือนดิน..... จำนวน.....๑.....(โรงเรือน)

๔.๒)โรงงานแปรรูปชา.....จำนวน.....๑.....(โรงเรือน)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าปุ๋ยอินทรีย์	เป็นเงิน	๑,๐๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน	๕,๖๒๕ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าตัดหญ้า	เป็นเงิน	๑,๕๐๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าบำรุงรักษาระบบน้ำ	เป็นเงิน	๑,๐๐๐ บาท/ไร่
๑.๕) ค่าตัดแต่งกิ่ง	เป็นเงิน	๔,๐๐๐ บาท/ไร่
๑.๖) ค่าแปรรูปและบรรจุ	เป็นเงิน	๑๑,๒๕๐ บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต		๒๔,๓๗๕ บาท/ไร่
รายได้		๖๐,๐๐๐ บาท/ไร่ (ข้าวหอม#๑๒ แปรรูป ๑๐๐ กก.๗๖๐๐ บาท)
กำไรสุทธิ		๓๕,๖๒๕ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ชาแปรรูป.....

เฉลี่ยรายได้วันละ ๓๐๐-๔๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ขายส่งชาแปรรูป,โก๋พื้นเมือง.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ขายส่งชาแปรรูป,โก๋พื้นเมือง, ทุเรียน.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๒๐๐,๐๐๐-๓๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง (นายสุนันต์หา แซ่บู้)

- มีความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาการและเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่
- สามารถพัฒนาคุณภาพผลผลิตสู่มาตรฐานอินทรีย์ และการขอรับรอง GI
- มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพของตนเอง และพร้อมที่พัฒนาอาชีพของตนเองอยู่ตลอดเวลา
- มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในบทบาทการเป็นเกษตรกรต้นแบบ

๒. ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

- เกษตรกรในพื้นที่ได้ร่วมกิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์ฯ เช่น การผลิตปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักชีวภาพ เมื่อทำสำเร็จก็ได้แจกจ่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่นำไปใช้ในแปลงของตนเอง
- เกษตรกรในพื้นที่ได้ใช้สถานที่ ศพก.เป็นจุดพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

๓. ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

- ชุมชนได้รับการยอมรับเป็นแบบอย่างของการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบและศูนย์เรียนรู้ที่ประสบ

ความสำเร็จ

- เป็นแหล่งให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษาในเข้ามาศึกษาดูงาน ใน ศพก.และได้ปฏิบัติจริง

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอแม่ฟ้าหลวง เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน เน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน การผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตที่ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการผลิตพืชอินทรีย์เป็นหลักซึ่งผ่านการตรวจรับรองจากกรมวิชาการเกษตร ซึ่งใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรในพื้นที่หรือเกษตรกรที่สนใจ เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ลดการใช้สารเคมี และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณคุณภาพของผลผลิต และมีการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- นายสุนันต์หา แซ่บู๊ มีประสบการณ์ จากการผลิตชามากกว่า ๒๕ ปี และผลงานที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันความสามารถของ นายสุนันต์หา แซ่บู๊ ได้เป็นอย่างดี ถึงการมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพของตนเอง และพร้อมที่พัฒนาอาชีพของตนเองอยู่ตลอดเวลา

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

นายสุนันต์หา แซ่บู๊ มีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรเกี่ยวกับการผลิต และกระบวนการแปรรูปผลผลิตชา ให้แก่เกษตรกรในชุมชน และผู้ที่สนใจ โดยเมื่อได้องค์ความรู้มาแล้วจะนำมาวิเคราะห์ก่อนและลองทำเองก่อน แล้วจึงนำมาถ่ายทอดให้เกษตรกร โดยใช้ชื่อเสียงในการจูงใจให้เกษตรกรมาร่วมเรียนรู้ ทั้งนี้จากประสบการณ์ การผลิตชามากกว่า ๒๕ ปี ทำให้ นายสุนันต์หา แซ่บู๊ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้สนใจ ตั้งแต่ต้นน้ำ คือ การผลิตชาอินทรีย์ กลางน้ำ คือการ แปรรูปชา ซึ่งได้รับมาตรฐานการผลิต GMP และมาตรฐาน ออย. มุ่งสู่ปลายน้ำ คือ การมีหน้าร้านจำหน่ายสินค้า และการติดต่อลูกค้าต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ชาอินทรีย์ เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ

การบรรยายถ่ายทอดความรู้การผลิตชาอินทรีย์ ภายในแปลงเรียนรู้ (ทั้งคนไทย และชาวต่างชาติ)

การบรรยายถ่ายทอดความรู้การแปรรูปชาอินทรีย์ ภายในอาคารแปรรูปชาอินทรีย์

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ได้ทำหน้าที่เป็น “ที่ปรึกษาเกษตร” อย่างไม่เป็นทางการให้กับเกษตรกรในพื้นที่ โดยเฉพาะในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดการผลิตชาอินทรีย์ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การทำปุ๋ยหมัก และบริการให้คำปรึกษาเรื่องการเลี้ยงไก่พื้นเมือง การเลี้ยงผึ้งโพรง เป็นเกษตรอาสาให้กับหน่วยงาน อาทิเช่น หมอดินอาสา ครูบัญชีอาสา อาสาประมง อาสาปศุสัตว์ เป็นต้น

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การให้บริการข้อมูลข่าวสารกับเกษตรกรในพื้นที่ มีการจัดทำป้ายองค์ความรู้/ข้อมูลข่าวสารในบริเวณศาลาการเรียนรู้ของ ศพก. และการใช้กลไกการประชุมคณะกรรมการ ศพก.ระดับอำเภอ ในการแจ้งข้อมูลข่าวสารกับเกษตรกรในพื้นที่

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชนหรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- มีขยายผลโดยใช้แปลงเรียนรู้ใน ศพก. เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติจริง
- มีการจัดกิจกรรมผลิตปุ๋ยหมักร่วมกัน พร้อมกับการทำโครงการผลิตอย่างต่อเนื่อง
- เกษตรในพื้นที่เริ่มสนใจในการปลูกทุเรียนมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่ขอสนับสนุนเชื้อไตรโคเดอร์มา ไปใช้ในการรองก้นหลุมก่อนปลูก ทางศูนย์ฯจึงได้ดำเนินการให้สมาชิกหรือเกษตรกรที่สนใจ มาร่วมกันทำเพื่อนำกลับไปใช้ในแปลงของตนเอง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

นายสุนันต์หา แซ่ลี มีการเข้าร่วมกิจกรรมและประชุมวางแผนร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ฟ้าหลวง และหน่วยงานภาคี อาทิ โครงการพัฒนาตอยตุง(พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน จังหวัดเชียงราย อย่างสม่ำเสมอ โดยมีบทบาททั้งในด้านการให้ข้อมูลสถานการณ์พื้นที่ เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และการจัดกิจกรรมฝึกอบรมในชุมชน เช่น กิจกรรมลดการเผาในพื้นที่เกษตร ป่าชุมชน และการสร้างรายได้จากคาร์บอนเครดิต

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ในฐานะประธานคณะกรรมการ ศพก. ได้ทำหน้าที่อย่างเข้มแข็งในการบริหารจัดการกิจกรรมภายในศูนย์ โดยตั้งเป้าหมายการดำเนินงานของศูนย์ ดังนี้

- ต้องการเป็นแหล่งเรียนรู้การผลิต “ชาอินทรีย์แบบครบวงจร”
- พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการวางแผนด้านการตลาดของสินค้าเกษตร
- ต้องการให้เกษตรกรได้มาเรียนรู้จากของจริงเกี่ยวกับการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- มีประโยชน์แก่บุคคลทั่วไป เช่น กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มาศึกษาหาความรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่อง การผลิตพืชอินทรีย์
- เป็นแหล่งบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเข้ามาร่วมสนับสนุนด้านความรู้ และงบประมาณ เนื่องจากผู้นำและคณะกรรมการให้ความร่วมมือช่วยกันบริหารจัดการการดำเนินงานของ ศพก. ทำให้ หน่วยงานต่าง ๆ เห็นผลงาน ตัวอย่างเช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร องค์การบริหารส่วนตำบล และโครงการพัฒนาตอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น
- เป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีของเกษตรกร เช่น การวิเคราะห์ดิน การลดการเผาในพื้นที่การเกษตร

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ในรูปแบบทางการ :

- ประธาน ศพก.อำเภอแม่ฟ้าหลวง
- ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนชาตอยตุง
- คณะกรรมการสหกรณ์สวนชาตอยตุง

- อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
- หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน
- อาสาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน
- อาสาประมง,
- ครูบัญชีอาสา
- ประธานคณะกรรมการประปาภูเขาหมู่บ้าน
- คณะกรรมการหมู่บ้าน

ในรูปแบบไม่เป็นทางการ : ในด้านประสบการณ์ความรู้ความสามารถ การศึกษา ของนายสุนันต์ทา แซ่บู เป็นที่ยอมรับของชุมชนและเครือข่ายหน่วยงานต่างๆ เป็นอย่างมาก เป็นบุคคลที่เฝ้าหาความรู้ต่อยอดอยู่เสมอ มีความเสียสละจิตอาสา การพัฒนาหมู่บ้าน วัด โรงเรียน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวมในบทบาทของเกษตรกรต้นแบบและประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ซึ่งได้ สละทรัพยากร เวลา แรงงาน และพื้นที่ส่วนตัว มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อชุมชน ดังนี้

- สละพื้นที่ส่วนตัว และกำลังทรัพย์ เพื่อเป็นแปลงเรียนรู้และฐานเรียนรู้ของ ศพก. โดยไม่ได้คิดค่าใช้จ่าย เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้าเยี่ยมชม เรียนรู้ และฝึกปฏิบัติได้ตลอดทั้งปี

- เสียสละเวลาส่วนตัว เพื่อให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงที่เกษตรกรประสบปัญหา เช่น โรคระบาดในพืช การจัดการดิน การผลิตชาคุณภาพ ทั้งในชุมชนของตนเองและพื้นที่ใกล้เคียง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

.....การผลิตพืชอินทรีย์นำมาซึ่งความยั่งยืน.....

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- นายสุขุม เครือปิ่นใจ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- น.ส.นันทยา แก้วใจดี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- น.ส.สุภามาส ใจวงศ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ใช้เครื่องมือ การเล่าเรื่อง, การสัมภาษณ์, แผนที่ความคิด

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

.....ไม่มี.....

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

๑. แผนที่แสดงที่ตั้ง ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอแม่ฟ้าหลวง

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอแม่ฟ้าหลวง ตั้งอยู่บ้านห้วยน้ำขุน หมู่ที่ ๑๗ ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนที่สามารถเข้าถึงง่าย การเดินทางสะดวก เป็นเส้นทางผ่านการเข้าเยี่ยมพระตำหนักดอยตุง และนมัสการพระธาตุดอยตุง

พิกัดศูนย์ : ๔๗ Q X : ๕๘๗๐๑๑ Y : ๒๒๔๑๑๒๓

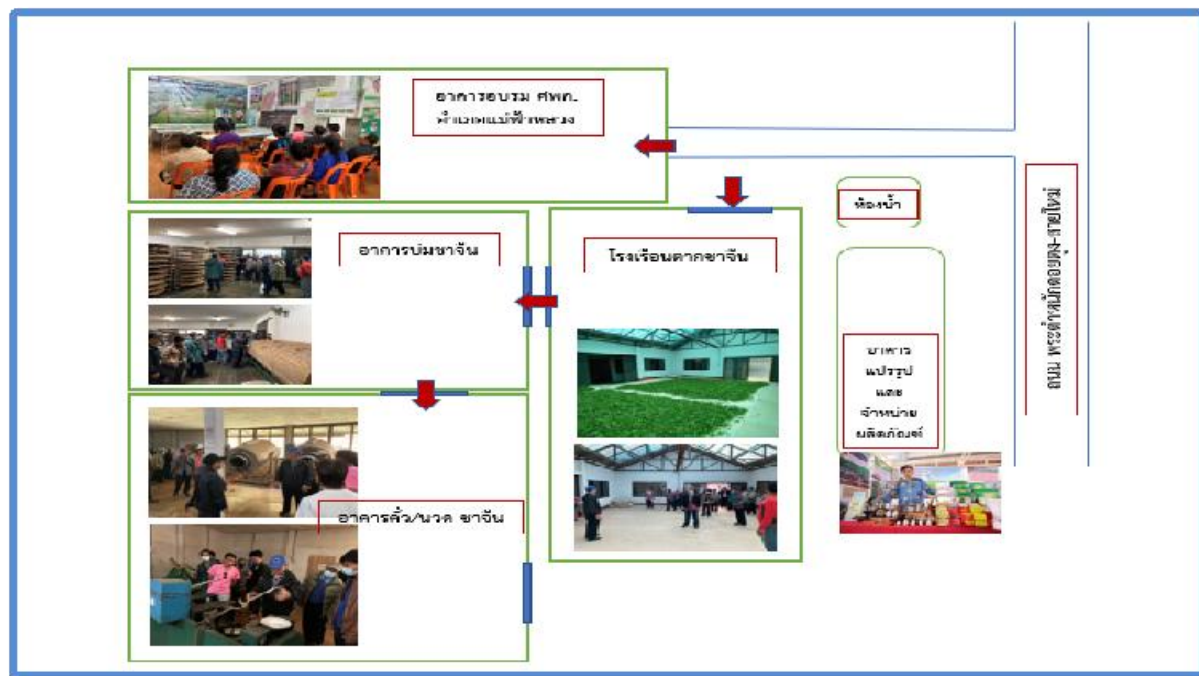
๒. แผนผังศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอแม่ฟ้าหลวง (การผลิตขั้นต้นน้ำ)

ตั้งอยู่บ้านปางพระราชทาน หมู่ที่ ๑๕ ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

๓.แผนผังศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอแม่ฟ้าหลวง
(การผลิตชั้นกลางน้ำ และปลายน้ำ)

ตั้งอยู่บ้านห้วยน้ำซุ่น หมู่ที่ ๑๗ ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ภาคผนวก 3.2

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอแม่ฟ้าหลวง จ. จังหวัด...เชียงราย.... ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายพันธุ์แท้ แซ่บู๊ สันคำหลัก ขาอินทรีย์

จุดเด่น การผลิตอินทรีย์แบบครบวงจร

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย																
- ร่วมกันวิเคราะห์เลือกการพัฒนา ศพก.																
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน																
- พัฒนาเชิงปฏิบัติการเรียนรู้																
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การผลิตอินทรีย์ และกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์อินทรีย์	1	ฐาน														
* การเลือกอินทรีย์ในแปลง การแปรรูปอินทรีย์ขึ้นโรงงาน																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การปลูกปลูกไม้เศรษฐกิจได้เสริม	1	ฐาน														
* การจัดการการปลูกพืชเสริมสามไม้แปลงอินทรีย์																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การทำปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ	1	ฐาน														
* การเลี้ยงไก่ และวิธีการใช้																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อกำจัดศัตรูพืช	1	ฐาน														
* การเลือกสารชีวภัณฑ์ และการใช้สารชีวภัณฑ์																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงไก่พื้นเมืองไข่กระดูกดำ	1	ฐาน														
* การเลี้ยงดูแล การขยายพันธุ์																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงไก่พื้นเมืองไข่ดีตอน	1	ฐาน														
* การเลี้ยงดูแล การนำไปไข่ และการจำหน่าย																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อเพิ่มผลผลิต และเสริมอาชีพ	1	ฐาน														
* การเลี้ยงดูแล วิธีการเลี้ยงและผลิต																
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เรื่อง การจัดการแปลงอินทรีย์ แบบผสมผสาน																
- การจัดการแปลง ในแปลงอินทรีย์	1	เรื่อง														
2.3 การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำ ศพก.																
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน																
- ข้อมูลวิชาการ																
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร																
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย																
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย	2	ศูนย์														
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย																
- ปรับปรุงพัฒนา ฯลฯ																
2.5 คณะกรรมการ ศพก.																
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	4	ครั้ง	4,000													
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงของแผน																
การถ่ายทอดเทคโนโลยี																
3. การให้บริการของ ศพก.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง														
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร																
3.3 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	-	ครั้ง														
4. การอบรมเกษตรกร																
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของ ศพก. ตลอดจนดูแลติดตามแนวทางโรงเรียน	3/10	ครั้ง/ราย														
- สรุปผลการอบรม																
5. พัฒนামิชน																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม																
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า																
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน																